

Myönnetyssä ympäristöluvassa ei ole asianmukaista hulevesisuunnitelmaa. Hakija on lupapäätöksessä velvoitettu tekemään ja hyväksyttämään ympäristökeskuksella tarkempi hulevesisuunnitelma ennen toiminnan aloittamista. Asianosaisilla ei siten ole ollut mahdollisuutta lausua asianmukaisin tiedoin hulevesisuunnitelmasta.

Lupapäätöksessä ei ole huomioitu räjäytys- ja porausjätteen (muovi, impulssi-letkut) sekä kiintoaineiden kulkeutumista hulevesien mukana. Suunnitelmaa hulevesien hallinnalle erityistilanteissa (esim. rankkasateet, ojaputken tukkeutuminen tai Vantaanjoen tulviminen) ei tiettävästi ole tehty.

6. *Nukarin kylätoimikunta/Jenni Sandberg* on valituskirjelmästä lähemmin ilmenevin perustein ensisijaisesti vaatinut, että ympäristölautakunnan päätös kumotaan ja hakemus hylätään. Toissijaisesti kylätoimikunta on vaatinut, että toiminta-aikaa on rajattava siten, että toiminta on sallittua vain arkipäivisin kello 8–16.

7. *Matti Niemi asiakumppaneineen* on vaatinut, että ympäristölautakunnan päätös kumotaan ja hakemus hylätään. Lisäksi on vaadittu, että Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös 17.3.2015 olla soveltamatta hankkeeseen ympäristövaikutusten arviointimenettelyä kumotaan.

Asiassa on järjestettävä katselmus paikallisten olosuhteiden selvittämiseksi. Kreate Oy on määrättävä korvaamaan valittajille muutoksenhausta aiheutuvat oikeudenkäyntikulut laillisine korkoineen.

Perusteluinaan Matti Niemi asiakumppaneineen on muun muassa esittänyt, että kalaston kannalta toiminnan merkittävin kuormitus aiheutuu kiintoaineksesta ja veden mahdollisesta samentumisesta. Kiintoaineen haitallisuus liittyy soraikkopohjalle kutevien lohikalojen mädin selviytymisolosuhteiden huonontumiseen. Suunnittelualueen lähiympäristössä, kiinteistöllä 543-412-2-323 on pieniä kaivettuja lampia ja ojia, joissa on havaittu viitasammakoita (Ramboll Finland Oy 6.5.2016).

MURAUS-asetuksen mukaisessa vähimmäisetäisyydessä tulee ottaa huomioon myös asumiseen ja loma-asumiseen tarkoitettu välitön pihapiiri. Lupapäätöksessä etäisyyttä on tarkasteltu rakennuksiin, ei niiden pihapiiriin. Rekisterikartasta tarkistusmittauksen mukaan lähimpien koillisissa olevien asuinrakennusten piha-alueet ovat 270 metriä ja 285 metriä ottoalueen rajasta. Itäpuolisen lähimmän asuinrakennuksen piha-alueeseen on matkaa 295 metriä. MURAUS-asetuksen ehdoton vähimmäisetäisyys ei täten täyty.

Lupahakemukseen liittyvä Rambollin 10.3.2016 päivätty meluselvityksen täydennys on osin ristiriitainen ja siihen sisältyy lakiin perustumaton tulkinta. Kohdan 3.2. viimeisessä kappaleessa todetaan:

”Koska louhinta-alueen ympäristö on kaavassa osoitettu vakituiseen asuinkäyttöön ja loma-asuntokäytössä olevat yksittäiset rakennukset eivät muodosta yhtenäistä aluetta vaan sijoittuvat vakituiseen asutuksen lomaan, sovelletaan alueella tulkintamme mukaan vakitukselle asuinalueelle annettuja meluraja-arvoja.”

Edellä viitattu tulkinta on lakiin perustumaton ja peittää sitä, että loma-asunnoille kohdistuva melu ylittää ohjearvon. Selvityksessä todetaan myöhemmin kohdassa 5 (kolmas kappale), että ”Lähimpien yksittäisten loma-asuntojen kohdalla keskiäänitaso on enimmillään n. 49 dB.”

Meluselvityksen täydennyksen kappaleessa 6 todetaan, että ”Kuljetusreittiä lähinnä olevan asuintalon kohdalla kuljetuksista aiheutuva keskiäänitaso on luokkaa 50 - 52 dB, joten kuljetukset eivät aiheuta raja-arvon ylitystä.” Liikenteen melu on selvityksen mukaan laskettu kiviainestoiminnan mukaan ja siitä puuttuu maankaatopaikkatoiminnan liikenne. Ympäristölupapäätöksen mukaan maankaatopaikasta aiheutuu 1 500 – 2 000 kuormaa vuodessa, mikä edestakaisena liikenteenä tarkoittaa 3 000 – 4000 kuorma-autoa vuodessa. Alueen koko liikenne kulkee 8 metrin päästä lähimmästä varsinaisesta asuinrakennuksesta. Kiinteistön 543-412-2-164 (Kivitasku) asuintalo on rakennettu 70-luvun alun rakennusmääräysten mukaisesti hiljaiselle haja-asutusalueelle. Ympäröivä melutaso muuttuu hankkeen seurauksena eikä talon eristykset riitä vaimentamaan aiheutuvaa melua tai tärinää. Meluselvitys ei täten osoita, etteikö myös liikenteestä johtuva melu ylittäisi ohjearvoa.

Suomen ympäristökeskuksen oppaassa SY27/2012, ”Kiviaineshankkeiden ympäristövaikutusten arviointi”, s. 27 todetaan mm., että ”Hankkeesta mahdollisesti aiheutuvien haitallisten ympäristövaikutuksien merkittävyys ja todennäköisyys ovat lähtökohtina arvioitaessa YVA-menettelyn tarvetta yksittäistapauksissa. Hankkeen koko ja luonne sekä hankkeen vaikutusalueen ympäristön erityispiirteet ja herkkyys ovat niitä tekijöitä, jotka vaikuttavat tähän todennäköisyyteen. Hankkeen koko ei ole ainoana perusteena riittävä, mutta herkässä ympäristössä pienikin hanke voi aiheuttaa merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia.”

Euroopan unionin tuomioistuin on painottanut, että YVA-direktiivin soveltamisalasäännöksiä on tulkittava direktiivin tarkoituksesta käsin. Tuomioistuin on lisäksi toistuvasti korostanut, että YVA-direktiivin ”soveltamisala on laaja ja sen tarkoitus monimuotoinen”. EY-tuomioistuimen käytännössä on myös korostettu vaatimusta, että on vältettävä mahdollisia strategioita pyrkiä kiertämään YVA-direktiivissä säädettyjä velvoitteita. Yhteisöoikeuden merkityksen osalta on myös huomattava EU-oikeuden ensisijaisuus kansalliseen oikeuteen nähden.

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus) päätöksen 17.3.2015 mukaan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 6 §:n perusteella tähän maa-ainestenottohankkeeseen ei sovelleta ympäristövaikutusten arviointimenettelyä. ELY-keskus ei ole päätöksessään ottanut huomioon hankekokonaisuutta, sen eri osien yhteisvaikutuksia eikä eri hankkeiden yhteisvaikutuksia.

ELY-keskuksen päätöksen jälkeen on myös ilmennyt uutta tietoa alueen luontoarvoista, ottoalueen välittömästä läheisyydestä on löydetty viitasammakoiden elinpaikka. Viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain 29 §:n nojalla kielletty.

Hankekokonaisuuteen tulee soveltaa lakia ympäristövaikutusten arvioinnista.

Maa-ainesten läjitys 49 000 tonnia vuodessa on 98 % hankeluettelon rajasta 50 000 tonnia vuodessa. On selvää, että maanlajitys 49 000 tonnia vuodessa aiheuttaa suunnilleen samanlaiset ympäristövaikutukset kuin 50 000 tonnia vuodessa. Kun tätä vain 2 % pienempään hankkeeseen lisätään kallioulouhinta ja -murskaus 70 000 – 200 000 tonnia vuodessa, on varsin ilmeistä, että hankkeesta aiheutuu hankeluettelon hankkeeseen rinnastettavia merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia (erityisesti melu, pöly ja liikenne). Jo pelkästään tämä vaatii, että hankkeeseen on yksittäistapauksena sovellettava YVA-lain mukaista arviointimenettelyä. Lisäksi kallionlouhinta, murskaus ja maankaatopaikka ovat kaikki saman toiminnanharjoittajan hankkeita ja vireillä samaan aikaan, mikä antaa hyvän mahdollisuuden niiden yhteisvaikutusten tarkasteluun.

Myös ohjearvoja vähäisempi melu voidaan kokea häiritsevä. Tämä korostuu etenkin sellaisilla alueilla, jotka on koettu hiljaisiksi. Tämä hanke sijoittuu alueelle, joka on luonteeltaan hiljaista maaseutua. Näillä alueilla pelkkä ohjearvojen toteutuminen ei välttämättä riitä, vaan ympäristövaikutusten arvioinnissa tarvitaan melumallinnuksen lisäksi myös laadullista arviointia.

Uudenmaan 1. vaihemaakuntakaava täydentää vuonna 2006 vahvistettua kokonaismaakuntakaavaa. Kaavassa on osoitettu kiviaineshuollon alueet, jotka mahdollistavat pitkäaikaisen ja suunnitelmallisen kiviainestuotannon. Ympäristöministeriö vahvisti 1. vaihekaavan vuonna 2010 ja kaava sai korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä lainvoiman vuonna 2012. Vaihemaakuntakaavassa on tarkasteltu toimintoja, joilla on merkittäviä ympäristövaikutuksia ja jotka edellyttävät keskinäistä yhteensovittamista. Vaihemaakuntakaavan mukaan kiviainesvarantomerkinnällä (kva) osoitetaan alueita, joilla sijaitsee maakunnan kiviaineshuollon kannalta merkittäviä sora-, hiekka- tai kalliokiviainesvaroja. Nurmijärvellä tällaisiksi alueiksi on merkitty Mäntymäen, Ilvesvuoren sekä Rajakorven alueet. Kreate Oy:n hakemuksen Huhmarin alueella ei ole kiviainesvarantoaluetta.

Edellä mainittu kaavatilanne ilmentää sitä, että hakemuksen tarkoittamaa aluetta ei ole suunniteltu kiviaineksen ottoalueeksi. Hankkeesta on laadittu yksittäisiä erillisselvityksiä lupahakemusta varten, mutta eri vaikutusten kokonaisuutta ei ole tarkasteltu sen enempää kaavoituksessa kuin YVA-menettelyssä. Alueen vaikutuspiirissä on hyvin lähellä asutusta, jolle aiheutuu merkittävää haittaa melun, pölyn ja raskaan liikenteen muodossa, hankkeella on vaikutuksia Vantaanjoen Natura-vesistöön ja siellä eläviin erityissuojeltuihin vuollejokisimpukoihin sekä aivan ottoalueen vieressä sijaitsevaan erityissuojeltujen viitasammakoiden olinpaikkaan.

Hankkeeseen liittyy kokonaisuudessaan myös runsaasti raskasta liikennettä, jota ei tarkastella kokonaisvaltaisesti yksittäisen lupahakemuksen yhteydessä, mutta joka tulee tarkasteltavaksi ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä.

Koska muutoksenhakijat ovat joutuneet hakemaan muutosta päätöksen virheelisyyden johdosta, olisi kohtuutonta, mikäli siitä aiheutuvat kustannukset jäisivät heidän kannettavikseen.

8. *Tuusulan L-kone Oy asiakumppaneineen* on valituskirjelmästä ilmenevin perustein vaatinut ensisijaisesti, että ympäristölautakunnan päätös kumotaan ja hakemus hylätään. Toissijaisesti on vaadittu, että päätös kumotaan ja asia palautetaan uutta käsittelyä varten.

Asian käsittely hallinto-oikeudessa

Vantaanjoen kalastusalue on hallinto-oikeuden pyynnöstä toimittanut lisäselvitystä valitusoikeudestaan sekä yhdistyksen säännöt.

Nurmijärven Luonto ry on hallinto-oikeuden pyynnöstä täydentänyt valituskirjelmänsä yhdistyksen sääntöjen mukaisin allekirjoituksin sekä yhdistyksen säännöillä.

Matti Niemen asiakumppani Talousenergia Oy on hallinto-oikeuden pyynnöstä toimittanut lisäselvitystä valitusoikeudestaan.

Nukarin ja Raalan yhteisten vesialueiden osakaskunnat ovat hallinto-oikeuden pyynnöstä toimittaneet lisäselvitystä valitusoikeudestaan.

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta on antanut lausunnon. Lautakunta on siinä pyytänyt hallinto-oikeutta täydentämään ympäristöluvan lupamääräyksen 1 etäisyysvaatimusta piha-alueen osalta, siltä osin, kun se koskee ottoalueen etäisyyttä myös oleskeluun tarkoitettuun piha-alueeseen. Lupamääräyksen tarkentamisella ei ole vaikutusta ympäristöluvan myöntämisedellytyksiin. Muuten lautakunta katsoo, että ympäristölupapäätöksestä tehdyt valitukset tulee hylätä.

Perusteluinaan lautakunta on muun muassa esittänyt, että se on ympäristölupapäätöksessään katsonut, että toimittaessa ympäristölupapäätöksen mukaisesti ei kiinteistöllä 543-412-2-322 tapahtuvasta kivenlouhinnasta ja murskauksesta tai maankaatopaikkatoiminnasta aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa ympäristönsuojelulain 42 §:ssä tarkoitettua terveyshaittaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumistatoiminnan vaikutusalueella, eikä kohtuutonta haittaa naapureille.

Toiminta ei sijoitu pohjavesialueelle. Lupaharkinnassa on otettu huomioon ympäristönsuojelulain 6 §:n mukaiset sijoituspaikan vaatimukset. Toiminta ei sijoitu asemakaavan vastaisesti.

Lupahakemusta koskevalla alueella ei ole luonnonsuojelulain (1096/96) tarkoittamia suojeluvaroja, eikä alueella ole luonnonsuojelulain tarkoittamia suojeltavia luontotyyppejä tai metsälain tarkoittamia arvokkaita elinympäristöjä. Ympäristölupahakemuksessa esitetyt tiedot ja hakemusasiakirjat ovat olleet lupaharkinnan kannalta riittävät.

Ympäristölupahakemus on tullut vireille 2.6.2014. Ympäristönsuojelulain maa-aineslupahakemuksen ja ympäristölupahakemuksen yhteiskäsittelyä koskeva 47 a § on tullut voimaan 1.7.2016. Ympäristönsuojelulain mukaan hallintoviranomaisessa tai tuomioistuimessa ympäristönsuojelulain 47 a §:n voimaan

tullessa vireillä olevat lupa-asiat käsitellään ja ratkaistaan 47 a §:n voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti, kun toisin ei ole säädetty.

Uudenmaan maakuntakaavassa suunnittelualueella ei ole aluevarauksia. Maakuntakaavassa alue on ns. valkoista aluetta, jolle maakuntakaavakartalla ei ole osoitettu erityistä käyttötarkoitusta. Alue on maakuntakaavassa tarkoitettu ensisijaisesti maa- ja metsätalouden ja niitä tukevien sivuelinkeinojen käyttöön. Maakuntakaavalla ei ole oikeudellista merkitystä ympäristölupaharkinnassa.

Suunnittelualueella on Nurmijärven kunnan oikeusvaikutukseton yleiskaava. Alue on merkitty yleiskaavassa maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M2). Kaavamerkinnän mukaan alue on tarkoitettu pääasiassa maa- ja metsätaloutta ja siihen liittyvää ja sen jatkuvuuden kannalta tärkeää rakentamista varten. Ympäristölupapäätöstä koskevan kiviainesten ottamisen ja maankaatopaikka-toiminnan päätyttyä alue on otettavissa uudelleen metsätaloustalouteen.

Suunnittelualueen itäpuolella on Vantaanjoen oikeusvaikutteinen osayleiskaava. Meluselvitysten mukaan suunnittelualueella tapahtuva liikennöinti ei vaikeuta Vantaanjoen osayleiskaavan toteutumista.

Suunnittelualueella ei ole asemakaavaa eikä toimenpiderajoitusta kaavojen laatimista varten.

Vaikka Uudenmaan ELY-keskuksen YVA-päätöksen 17.3.2015 jälkeen suunnittelualueen luontoselvityksiä on tarkennettu mm. viitasammakon esiintymisen osalta, ei niistä saadun lisätiedon osalta ole ollut tarpeen uudelleen harkita YVA-tarvetta. Lisäselvityksissä saatu tieto on otettu huomioon luparatkaisuisissa maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain edellyttämällä tavalla.

YVA-asetuksen hankeluettelon mukaan ympäristövaikutusten arviointimenetely koskee kiven, soran tai hiekan ottoa, kun louhinta- tai kaivualueen pinta-ala on yli 25 hehtaaria tai otettava ainesmäärä on vähintään 200 000 m³ ktr vuodessa. Lupahakemuksessa esitetty hanke koskee maa-ainesten ottoa, jonka kokonaismäärä on yhteensä 300 000 m³ ktr kymmenen vuoden aikana. Ottoalueen pinta-ala on 4,5 ha. Vaikka vuotuinen otto ylittäisikin jonakin vuonna lupahakemuksessa esitetyn keskimääräisen vuotuisen ottomäärän (30 000 m³ ktr), jää kiviaineksen otto siitakin huolimatta merkittävästi YVA-hankeluettelossa esitettyä pienemmäksi.

Ympäristöluvassa määrättyä vuosittaista ylijäämämaan määrää ei saa ylittää, joten maankaatopaikan osalta toiminta ei ole YVA-hankeluettelon mukainen kaatopaikka, joka on mitoitettu vähintään 50 000 tonnin vuotuiselle jätemäärälle.

Hakemuksessa esitetyt hulevesiselvitykset ovat olleet kallion louhinnan ja murskauksen sekä maankaatopaikkatoiminnan ympäristölupaharkinnan kannalta riittäviä. Myös Uudenmaan ELY-keskus on lausunnossaan 25.4.2016 katsonut, että hulevesiselvityksessä esitetty mitoitus on ollut riittävä.

Lupahakemuksessa on esitetty erilliset selvitykset toiminnan vaikutuksesta Vantaanjoen kalatalouteen sekä toiminnan vaikutukset Vantaanjoen Natura-alueeseen. Uudenmaan ELY-keskuksen maa-ainesten ottolupahakemuksesta

annetun lausunnon 25.4.2016 mukaan selvitykset ovat olleet riittävät ja niiden perustella voidaan riittävällä varmuudella todeta, että hankkeella ei ole merkittäviä kalataloudellisia haittavaikutuksia, kun toteutetaan kiintoaineksen vähentämiseksi hulevesiselvityksessä esitetyt toimenpiteet.

Hakemuksessa esitetyllä toiminnalla lupamääräykset huomioon ottaen ei ole merkittäviä vaikutuksia Vantaanjoen vedenlaatuun, Vantaanjoen kalakantoihin tai Vantaanjoen Natura-alueeseen. Lähin meritaimenen kutualue sijaitsee Nukarinkoskessa tuotantoalueen pintavesien purkupaikasta noin 4,5 kilometriä etelään. Vantaanjoen Natura-alue sijaitsee myös noin 4,5 kilometrin etäisyydellä hulevesien purkupaikasta.

Suunnittelualueen pohjavesi on pohjavesiputkikorttien mukaan todennäköisesti 5-10 metriä paksun savikerroksen alapuolella olevassa vettä johtavassa kerroksessa, jolloin ottoalueelle ei todennäköisesti havaita pohjavettä. Koska pohjaveden pinnantason arviointiin kallioalueilla liittyy yleensä varsin paljon epävarmuutta, on toiminnan maa-aineslupan lupamääräyksessä edellytetty alimman ottamistason muuttamista tarvittaessa siten, että kalliokiviaineksen otto ei uloteta pohjavedenpinnan alapuolelle. Suunnittelualue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Lupapäätöstä koskevasta toiminnasta ei aiheudu vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella eikä toiminnasta aiheudu pohjaveden pilaamiskiellon vastaista seurausta.

Lupahakemusta koskeva hanke ei ELY-keskuksen lausunnon mukaan ennakkoon arvioiden aiheuta vesilain 3:2 §:n tarkoittamia seurauksia, jolloin se ei tarvitse vesitalouslupaa.

Lupapäätöstä koskevat toiminnot sijoittuvat ainoastaan hakemusta koskevalle tilalle 543-412-2-322, josta kerätyt hulevedet johdetaan ojaston kautta siten, että ne purkavat vetensä viitasammakoiden esiintymisalueen alapuolelle. Toiminnoilla ei ole vaikutuksia naapuritilalla 543-412-2-323 oleviin viitasammakolampiin.

Lupahakemuksessa esitettyjen melumallinnusten mukaan toiminta on järjestettävissä siten, että loma-asunnoille määrätty melutaso alittuu. Lupapäätöksessä on lisäksi rajoitettu meluavien toimintojen vuorokautisia toiminta-aikoja lupahakemuksessa ja melumallissa esitetystä. Suunnittelualueen lähiympäristössä olevat loma-asunnot ja Vantaanjoen virkistysalue on otettu huomioon lupapäätöksessä asettamalla louhinnalle ja murskaukselle kesäkuukausia (kesä- ja elokuu) koskeva toiminta-aikarajoitus.

Ympäristölupapäätöksellä ei ratkaista yleisten teiden liikennemääriin tai -turvallisuuteen tai päästöihin liittyviä seikkoja. Melumallinnuksen mukaan liikennöinti lupahakemusta koskevalla kiinteistöllä ei ylitä melun raja-arvoja lähimmän asuinrakennuksen piha-alueella.

Ympäristöluvan lupamääräyksen 1 mukaan kiviainesten ottamisen (ottoalueen) etäisyyden lähimpiin asuinrakennuksiin tulee olla vähintään 300 metriä. Koska MURAUS-asetuksen 3 §:n mukaan suojaetäisyysvaatimus koskee asumiseen tai loma-asumiseen käytettävän rakennuksen lisäksi myös asumisen tai loma-asumisen välittömässä läheisyydessä sijaitsevaa oleskeluun tarkoitettua piha-

aluetta, pyytää ympäristölautakunta hallinto-oikeutta täydentämään ympäristöluvan lupamääräystä 1 tältä osin.

Hyvinkään kaupunki on ilmoittanut, että se ei anna vastinetta asiassa.

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (kalatalousviranomainen) on varattu tilaisuus vastineen antamiseen valitusten ja valitusten johdosta annetun lausunnon johdosta. Vastinetta ei ole annettu.

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus / ympäristö ja luonnonvarat on vastineenaan muun muassa esittänyt, että ELY-keskuksen 17.3.2015 tehdyn YVA-tarvapäätöksen ja 21.4.2016 annettujen lausuntojen jälkeen on lupaviranomaiselle toimitettu tarkennettu viitasammakkoselvitys (Ramboll 16.5.2016) sekä tarkennettu hulevesien johtamissuunnitelma (Ramboll 26.5.2016).

Lautakunta ei katsonut tarpeelliseksi pyytää ELY-keskuksen lausuntoa em. täydennysasiakirjoista.

Tarkennettu viitasammakkoselvitys 16.5.2016 on riittävä ja oikeaan aikaan tehty. Hulevesien johtaminen 26.5.2016 päivätyn hulevesisuunnitelman mukaisesti ei vaaranna viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Toiminnalla ei muuteta nykyisiä oja taikka lampia. Valituksissa ei ole tuotu esiin mitään sellaista, joka aiheuttaisi tarpeen muuttaa 17.3.2015 tehtyä YVA-tarvapäätöstä ja sen perusteluja, eli hanke ei edellytä YVA-menettelyä.

Hulevesien osalta ELY-keskus on esittänyt, että Vantaanjoen pääuomaan kohdistuu myös muuta kuormitusta, mm. maatalous ja sivuvesistöistä tuleva kuormitus sekä jäteveden puhdistamot. Tämän vuoksi ympäristöluvan tarkoittaman toiminnan vaikutuksia Vantaanjokeen varten olisi hyvä seurata myös alueelta poisjohdettavien hulevesien määrää. Hyödyntämällä hulevesiä tehokkaasti pölyntorjunnassa, voidaan minimoida pölystä aiheutuvia vaikutuksia ja pienentää Vantaanjokeen johdettavien vesien määrää, jolloin pienenee myös vesien mukana johdettavan kiintoaineen määrä.

Koska louhinta-alueilta johdettavat vedet ovat yleensä hyvin emäksisiä, tulee tarvittaessa varautua poistovesien pH-mittaukseen ja -säättöön. Vantaanjokeen johdettavien hulevesien pH-arvo tulisi olla enintään 6-9.

Laskeutusaltaat eivät pidätä typpiyhdisteitä juuri lainkaan. Typpiyhdisteillä saattaa olla mm. vesikasvillisuutta lisäävä vaikutus pintavesiin. Typpiyhdisteiden joutumista Vantaanjokeen voidaan vähentää esim. käyttämällä emulsioräjähdaineita. Tukitoiminta-alueen hulevedet tulee johtaa öljynerotuskaivon kautta ja luvassa on annettu riittävät määräykset poisjohdettavien hulevesien öljypitoisuuksista.

Nurmijärven kunta on vastineenaan toistanut valituksessaan esittämänsä seikat, joiden perusteella lupapäätös tulisi ensisijaisesti kumota ja toissijaisesti täydentää erityisesti hulevesien käsittelyä koskevilla huomattavasti tiukemmilla lupaehdoilla. Kunta on lisäksi todennut muun muassa, että Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen vastine on puutteellinen Vantaanjoen uhanalaisen

kalaston ja vuollejokisimpukan osalta eikä siinä ole esitetty muun muassa hulevesien käsittelyyn valituksissa vaadittuja tiukennuksia.

Kreate Oy on vastineessaan vaatinut, että hallinto-oikeus jättää tutkimatta Vantaanjoen kalastusalueen ja Nukarin kylätoimikunnan valitukset liitteineen ja hylkää muiden valittajien valitukset.

Lisäksi yhtiö on vaatinut, että muutoksenhakijoiden oikeudenkäyntikuluvaatimukset hylätään, ja että hallinto-oikeus velvoittaa valittajat suorittamaan *Kreate Oy:n* oikeudenkäyntikulut yhteisvastuullisesti hallinto-oikeudessa laillisine viivästyskorkoineen myöhemmin esitettävän laskuerittelyn mukaisesti.

Perusteluinaan *Kreate Oy* on muun muassa esittänyt, että valitukset tulee jättää tutkimatta, koska Vantaanjoen kalastusalue ja Nukarin kylätoimikunta eivät ole rekisteröityjä yhdistyksiä tai säätiöitä. Kalastusalue on yhteistyöelin, jonka jäseniä ovat osakaskunnat, vesialueiden omistajat, alueella toimivat ammattikalastajien järjestöt sekä virkistyskalastajien eduista huolehtivat järjestöt. Kylätoimikunnalla ei ole virallista tai juridista statusta. *Kreate Oy:n* kallioaineksen louhinta ja murskaus ei koske kummankaan edellä mainitun valittajan oikeutta tai etua ympäristönsuojelulain 97 §:n tarkoittamalla tavalla eivätkä ne täytä muutenkaan ympäristönsuojelulain 97 §:n edellytyksiä.

Nyt kysymyksessä olevaa aluetta ei ole luokiteltu arvokkaaksi kallioalueeksi. Louhinta- ja murskaamotoiminta on sijoitettu siten, että toimintaa harjoitetaan yli 300 metrin etäisyydellä lähimmästä pysyväisluonteisesta tai loma-asutuksesta. Ottamisalueen koillispuolelle, jossa kaksi lähintä asuinrakennusta sijaitsee, rakennetaan kahdeksan metriä korkea meluvalli ja tehdään viranomaisen hyväksymät pöly- ja muut immissiosuojaukset. Melumallinnuksen mukaan louhinta ja murskaustoiminta alittavat melutorjuntatoimenpiteiden jälkeen vaadittavat raja-arvot. Pölyhaitta eliminoidaan lupaehtojen mukaan kastelemalla ja suolaamalla.

Suunnitellusta toiminnasta ei aiheudu todistettavaa haittaa meritaimenelle. Alueella ei ole luonnonsuojelulain tai EU:n luonto- taikka lintudirektiivin mukaisia suojeltavia luontotyyppejä tai lajeja eikä muitakaan luonto- tai ympäristöarvoja, jotka estäisivät alueella harjoitettavan murskaus- tai louhintatoiminnan. Alueella ei ole ollut liito-oravahavaintoja eikä hankkeella ole todettu olevan kielteisiä vaikutuksia viitasammakon suojeluun. Meritaimenta koskevat selvitykset ja perustelut ovat sovellettavissa suoraan myös vuollejokisimpukkaan. Hankkeella ei ole kielteisiä vaikutuksia uhanalaisille lajeille tai niiden lisääntymis- ja levähdyspaikolle.

Lähin pohjavesialue sijaitsee yli kilometrin etäisyydellä suunnittelualueesta. Toiminta ei aiheuta muutoksia valuma-alueissa. Alueella muodostavat hulevedet käsitellään ympäristöluvan ehtojen mukaisesti hyväksyttyä käsittelytekniikkaa ja menettelyjä käyttäen.

Suunnittelualueelle ei ole osoitettu maankäyttötarkoitusta Uudenmaan maakuntakaavassa tai vireillä olevassa Uudenmaan neljännen maakuntakaavan ehdotuksessa. Suunnittelualueella ei ole oikeusvaikutteista yleis- tai asemakaavaa eikä toimenpiderajoitusta kaavojen laatimista varten.

Koska Vantaan kalastusalueen valitus tulee jättää valitusoikeuden puuttuessa tutkimatta, ei kalastusalueen valituksen liitteinä olevaa Virho ry:n lausuntoa tule myöskään tutkia asiassa.

Jos hallinto-oikeus kuitenkin tutkii kalastusalueen valituksen ja Virho ry:n lausunnon, Kreate Oy lausuu asiassa muun muassa, että asiassa tehdyt selvitykset ovat olleet lupaviranomaisen mukaan asianmukaiset. Kalastusalueen esittämät pintapuomit ja muut erityiset lisävesiensuojelurakenteet sekä normaalia käytäntöä tiukemmat tarkkailumääräykset eivät ole tarpeellisia ja kohtuullisia ottaen huomioon hienoaineksen valuman pienen määrän ja sen tosiseikan, ettei valuma-alueella aiheudu luonnonvaluman ja muiden taloudellisten toimijoiden toimesta aiheutuvaan valumaan verrattuna merkityksellistä kiintoainesvalumaa. Myöskään pintavalutusta tai maaimeytystä ei voi pitää riskiin suhteutettuna kohtuullisena ja järkevänä toimenpiteenä.

Kalastusalueen esittämälle vuotuiselle kalatalousmaksulle ei ole perusteita.

Ottaen huomion Vantaanjoen valuma-alueella harjoitettavan laaja-alaisen teollisuus-, maa- ja metsätalous-, asumis- ja muun toiminnan, jotka aiheuttavat ympäristölupaan liittyvää hanketta huomattavasti merkittävämpiä valumia, ei nyt vireillä olevalla hankkeella ole mainittavaa vaikutusta meritaimenen suojeleluun tai elinolosuhteisiin. Kreate Oy:n maa-ainestoinnin poltto- ja voiteluainevalumien päätyminen Vantaanjokeen ei ole todennäköistä, eivätkä pitoisuudet ole missään tapauksessa sellaisia, että niillä olisi mitään vaikutuksia meritaimenkantaan. Sama koskee nitraattiyhdistelmiä, kiviainesta ja liettymistä. Lupaprosesseissa ei yleisesti voi lähteä siitä, että luvassa velvoitetaan rakentamaan vesisuojauslaitteita äärimmäisten ei-todennäköisten sääolosuhteiden ja muiden poikkeuksellisten olosuhteiden varalta.

Ramboll Finland Oy:n selvityksen 24.2.2016 mukaan suunnittelualueelta kulkeutuvan veden kiintoainepitoisuutta vähennetään tehokkaasti selkeyttämällä vesiä ennen niiden johtamista purkujoaan. Selkeytysaltaasta lähtevässä vedessä tulee olemaan pieniä määriä kiintoainetta, mutta selkeytyksestä johtuen pitoisuus on kuitenkin alhainen. Selkeytysaltaasta lähtevä vesi johdetaan alueen luonnolliseen purku-uomaan, jossa vesi sekoittuu muuhun valuma-alueella muodostuvaan veteen. Lopullinen Vantaanjokeen purkautuvan vesimäärän kiintoainepitoisuus on riippuvainen myös muualla valuma-alueella muodostuvasta kiintoainekuormituksesta. Selkeytysaltaista mahdollisesti kulkeutuva saviaines ei koskialueella kerry joen pohjalle virtauksen ollessa lohikalojen poikastuotannolle sopivalla tasolla.

Kyseisen purkuojan valuma-alueen koko on noin 0,1 % verrattuna Vantaanjoen valuma-alueeseen ennen purkuojan laskupistettä. Olettaessa huomioon purkuojan osuus Vantaanjoen virtaamasta, Vantaanjoen nykyinen kiintoainepitoisuus sekä suunnittelualueella tapahtuva vesien selkeyttäminen, on suunnittelualueen aiheuttama mahdollinen kiintoainepitoisuuden muutos Vantaanjoessa erittäin vähäinen ja käytännössä merkityksetön kalojen selviytymisolosuhteille Huhmarinkoskessa ja Vantaanjoessa. Kiintoainesselvitys on sovellettavissa myös mahdollisiin vuollejokisimpukkaesiintymiin.

Nurmijärven kunnan väite vaarallisten aineiden jäämien valumisesta Vantaanjokeen perustuu hypoteettiseen arvioon siitä, minkälaisia päästöjä poikkeustilanteessa voisi aiheutua. Ympäristölupamenettelyssä tulee lähteä siitä lähtökohdasta, että toiminnan vaikutuksia arvioidaan sellaisina, kun vaikutukset ilmenevät lupaehtoja noudatettaessa. Nurmijärven kunnan näkemykset hulevesien ongelmista perustuvat lähinnä kuvitteellisten ääriolosuhteiden vaikutuksiin hulevesien määrään.

Kallioaineksen ottamispaikan läheisyydessä sekä muualla Vantaanjoen valuma-alueella harjoitetaan laajamittaista teollisuustoimintaa, maa- ja metsätaloutta yms. toimintaa, jotka aiheuttavat huomattavasti suurempia valumia ja vaarallisempia ainepitoisuuksia Vantaanjokeen kuin nyt käsiteltävänä oleva kallioaineksen ottamishanke.

Luonnonsuojelulakia valvovat viranomaiset eivät ole nähneet hanketta uhkana viitasammakolle uusien viitasammakkoselvitysten jälkeen. Hulevedet ohjataan viitasammakkojen esiintymisalueiden ulkopuolelle eivätkä ne aiheuta edes potentiaalista uhkaa viitasammakoille tai niiden lisääntymis- ja levähdyspaikoille.

Liikenteen aiheuttamat haitat on otettu lupaehtoisissa huomioon siten, että liikenteestä aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa asukkaille. Haitan ei voi katsoa olevan naapuruussuhdelaisissa tarkoitettua kohtuutonta haittaa.

Maakuntakaava ja sitä koskeva suunnittelumääräys mahdollistavat ympäristö- ja maa-aineslupan mukaisen ottamistoiminnan. Varsinaisella ottoalueella ei ole myöskään oikeusvaikutteista yleiskaavaa tai asemakaavaa, joka estäisi hankkeen toteuttamisen.

Koska asia on tullut vireille ennen maa-aineslain 4 a §:n voimaan tuloa, ei osakunnan mainitsemaa säännöstä sovelleta asiaan. Kreate Oy on ottanut lupahakemuksessa ja siihen liittyvässä menettelyssä huomioon samoja seikkoja, jotka huomioidaan ympäristövaikutuksen arviointia koskevassa laissa, mutta erillistä YVA-menettelyä asiassa ei ole lainsäädännön näkökulmasta tarpeen tehdä.

Nukalan ja Raalan yhteisten vesialueiden osakaskunta on vastaselityksessään muun muassa esittänyt, että Vantaanjoen kalastusalueella on valitusoikeus yleistä etua valvovana viranomaisena, mikä mainitaan ympäristönsuojelulain perusteluissa (HE 84/1999). Siltä varalta, että hallinto-oikeus päätyisi toisenlaiseen tulkintaan, haluaa osakaskunta viitata kalastusalueen valituksessa esiin tuotuihin perusteisiin oman valituksensa tueksi.

Vantaanjoen kalastusalue on ilmoittanut, että ei tule antamaan vastaselitystä.

Jorma Kaartamo on vastaselityksessään muun muassa esittänyt, että etäisyydet on mittaamalla kartasta ja maastossa todistettavasti laissa mainitun rakennuksen/piha-alueen osalta alle laissa mainitun 300 metriä. Melumallinnuksessa saadut arvot ylittävät laissa mainitun ehdottoman raja-arvon.

Matti ja Tuula Jokinen ovat antaneet vastaselityksen.

Nurmijärven luonto ry on antanut vastaselityksen, jossa se on muun muassa todennut Kreate Oy:n vaatimuksen oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta olevan perusteeton.

Tuusulan L-kone Oy asiakumppaneineen on antanut vastaselityksen.

Nurmijärven kunta on antanut vastaselityksen.

Matti Niemi asiakumppaneineen on antanut vastaselityksen. Vastaselitykseen liitetyn laskun mukaan muutoksenhakijoiden oikeudenkäyntikulut ovat arvonlisäveroineen 3.819,20 euroa.

Merkintä

Hallinto-oikeudella on asiaa ratkaistessaan ollut käytettävissään samaa toiminta-aluetta koskeva Helsingin hallinto-oikeuden maa-aineslupaa koskevassa asiassa antama päätös 26.3.2018 nro 18/0158/5.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

1. Hallinto-oikeus ei tutki Nukarin kylätoimikunnan valitusta, Tuusulan L-kone Oy:n ja sen asiakumppaneiden valitusta eikä Vantaanjoen kalastusalueen valitusta siltä osin, kuin valitus koskee maa-aineslupaa.
2. Hallinto-oikeus hylkää Kreate Oy:n vastineessa esittämänsä vaatimuksen Vantaanjoen kalastusalueen valituksen jättämisestä tutkimatta siltä osin, kuin valitus koskee ympäristölupaa.
3. Hallinto-oikeus hylkää vaatimuksen katselmuksen järjestämisestä.
4. Hallinto-oikeus kumoaa Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan päätöksen ja palauttaa asian ympäristölautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi. Uudessa käsittelyssä on otettava huomioon palautuksen syyt.
5. Hallinto-oikeus hylkää vaatimukset oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Perustelut

1. Tutkimatta jätetyt valitukset ja vaatimukset

Nukarin kylätoimikunnan valitus

Ympäristönsuojelulain (86/2000) 97 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan valitusoikeus on sillä, jonka oikeutta tai etua asia saattaa koskea. Saman momentin 2 kohdan mukaan valitusoikeus on myös rekisteröidyllä yhdistyksellä tai säätiöllä, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät.

Nukarin kylätoimikunta / Jenni Sandberg ei ole vastannut hallinto-oikeuden lisäselvityspyyntöön, jossa muun muassa on kysytty, hakeeko Jenni Sandberg muutosta yksityishenkilönä vai Nukarin kylätoimikunnan edustajana.

Koska Nukarin kylätoimikunta ei ole rekisteröity yhdistys, ei sillä ole valitus-oikeutta ympäristönsuojelulain 97 §:n 1 momentin 2 kohdan perusteella. Jenni Sandbergin ilmoittama osoite, Nukarintie 81, Nurmijärvi, sijaitsee karttatarkastelun perusteella noin 3,5 kilometrin päässä toiminta-alueesta, minkä perusteella Sandbergillä tai toimikunnalla ei voida katsoa olevan valitusoikeutta myöskään ympäristönsuojelulain 97 §:n 1 momentin 1 kohdan perusteella. Tämän vuoksi ja kun hallinto-oikeus ei ole saanut selvitystä siitä, mihin valitus-oikeus perustuu, valitus jätetään tutkimatta.

Tuusulan L-kone Oy:n ja asiakumppaneiden valitus

Ympäristönsuojelulain (86/2000) 96 §:n 1 momentin mukaan tämän lain nojalla annettuun viranomaisen päätökseen saa hakea valittamalla muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Hallintolainkäyttölain 22 §:n mukaan valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun.

Ympäristönsuojelulain (86/2000) 53 §:n 1 momentin mukaan lupapäätös annetaan julkipanon jälkeen, ja sen katsotaan tulleen valitukseen oikeutettujen tietoon silloin, kun se on annettu.

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan päätös on annettu julkipanon jälkeen 17.10.2016. Määräaika valituksen tekemiseen on siihen liitetyn lainmukaisen valitusosoituksen mukaan ollut 30 päivää päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta ja valitusaika on päättynyt 16.11.2016.

Tuusulan L-kone Oy:n ja asiakumppaneiden valitus on saapunut Vaasan hallinto-oikeuteen 17.11.2016 eli valitusajan jälkeen. Valitus on siten jätettävä myöhään tulleen tutkimatta.

Vantaanjoen kalastusalueen valitus maa-aineslupan osalta

Maa-aineslain 20 §:n ja hallinto-oikeuksien tuomiopiireistä annetun valtioneuvoston asetuksen (338/2013) 2 §:n perusteella muutosta Nurmijärven kunnan maa-aineslupapäätöksiin haetaan Helsingin hallinto-oikeudelta. Vaasan hallinto-oikeus ei siten ole toimivaltainen tutkimaan valitusta siltä osin, kuin se on kohdistettu maa-aineslupapäätökseen.

2. Vantaanjoen kalastusalueen valituksen tutkiminen ympäristölupaa koskeilta osin.

Ympäristönsuojelulain 97 §:n 1 momentin 5 kohdan mukaan valitusoikeus on muulla asiassa yleistä etua valvovalla viranomaisella. Hallituksen esityksessä ympäristönsuojelu- ja vesilainsäädännön uudistamiseksi (HE 84/1999) mukaan viranomaisiin voitaisiin puheoikeuden osalta rinnastaa myös kalastuslain mukaiset kalastusalueet. Myös oikeuskäytännössä on vakiintuneesti katsottu, että kalastusalueilla on valitusoikeus. Tämän perusteella ja koska kyse on toiminnasta, jolla saattaa olla vaikutuksia kalastukseen Vantaanjoen kalastusalueen toimialueella, on kalastusalueella katsottava olevan valitusoikeus ympäristöluvan osalta.

3. Katselmus

Hallintolainkäyttölain 41 §:n mukaan valitusviranomainen voi asian selvittämiseksi toimittaa muun ohella kiinteän omaisuuden tai paikan taikka muun kohteen katselmuksen.

Kun otetaan huomioon käytettävissä oleva asiakirjaselvitys ja päätöksen lopputulos on katselmuksen toimittaminen tarpeetonta.

4. Asian palauttaminen

Sovellettavat oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulain (86/2000) 4 §:n 1 momentin mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavassa toiminnassa on periaatteena, että

- 1) haitalliset ympäristövaikutukset ehkäistään ennakolta tai, milloin haitallisten vaikutusten syntymistä ei voida kokonaan ehkäistä, rajoitetaan ne mahdollisimman vähäisiksi (*ennaltaehkäisy- ja haittojen minimoinnin periaate*);
- 2) menetellään muutoin toiminnan laadun edellyttämällä huolellisuudella ja varovaisuudella ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi sekä otetaan huomioon toiminnan aiheuttaman pilaantumisen vaaran todennäköisyys, onnettomuusriski sekä mahdollisuudet onnettomuuksien estämiseen ja niiden vaikutusten rajoittamiseen (*varovaisuus- ja huolellisuusperiaate*);
- 3) käytetään parasta käyttökelpoista tekniikkaa (*parhaan käyttökelpoisen tekniikan periaate*);
- 4) noudatetaan ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi tarkoituksenmukaisia ja kustannustehokkaita eri toimien yhdistelmiä, kuten työmenetelmiä sekä raaka-aine- ja polttoainevalintoja (*ympäristön kannalta parhaan käytännön periaate*).

Saman pykälän 2 momentin mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavan toiminnan harjoittaja vastaa vaikutuksien ennaltaehkäisystä ja ympäristöhaittojen poistamisesta tai rajoittamisesta mahdollisimman vähäisiksi (*aiheuttamisperiaate*).

Ympäristönsuojelulain 5 §:n 1 momentin mukaan toiminnanharjoittajan on oltava riittävästi selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista (*selvilläolovelvollisuus*).

Ympäristönsuojelulain 35 §:n 2 momentin mukaan hakemukseen on liitettävä lupaharkinnan kannalta tarpeellinen selvitys toiminnasta, sen vaikutuksista, asianosaisista ja muista merkityksellisistä seikoista siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään.

Kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamon ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (MURAUS-asetus) 1 §:n mukaan asetuksessa säädetään kivenlouhimon, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamon ympäristönsuojelun vähimmäisvaatimuksista silloin, kun toimintaan on oltava ympäristölupa.

MURAUS-asetuksen 3 §:n 2 momentin mukaan kivenlouhimo, muu kivenlouhinta ja kivenmurskaamo on sijoitettava siten, että melua tai pölyä aiheuttavan toiminnon etäisyys asumiseen tai loma-asumiseen käytettävään rakennukseen tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevaan oleskeluun tarkoitettuun piha-alueeseen tai muuhun häiriölle alttiiseen kohteeseen on vähintään 300 metriä.

Saman pykälän 3 momentin mukaan kivenmurskaamo voidaan sijoittaa alle 300 metrin päähän häiriölle alttiista kohteesta ainoastaan, jos toiminnanharjoittaja voi sijoittamalla toiminta rakennukseen tai muita teknisiä keinoja käyttäen luotettavasti ja ympäristölupaviranomaisen hyväksymällä tavalla osoittaa, että toiminta häiriölle alttiissa kohteessa ei ylitä 7 §:ssä tarkoitettuja melutaso-arvoja. Lisäksi toiminnasta ei saa aiheutua sellaista ilmanlaadun heikkene mistä, joka vaarantaa 5 §:ssä tarkoitettun ilmanlaadusta annetun valtioneuvoston asetuksen noudattamisen.

MURAUS-asetuksen 7 §:n mukaan toiminnasta syntyvä melu ei saa häiriölle alttiissa kohteissa ylittää melutaso-ohjearvoista annetussa valtioneuvoston päätöksessä (993/1992) säädettyjä ulkomelun ohjearvoja.

Melutasojen ohjearvoista annetun valtioneuvoston päätöksen 2 §:n 1 momentin mukaan asumiseen käytettävillä alueilla, virkistysalueilla taajamissa ja taajamien välittömässä läheisyydessä sekä hoito- tai oppilaitoksia palvelevilla alueilla on ohjeena, että melutaso ei saa ylittää ulkona melun A-painotetun ekvivalenttitason (L_{Aeq}) päiväohjearvoa (klo 7-22) 55 dB eikä yöohjearvoa (klo 22-7) 50 dB. Uusilla alueilla on melutaso-ohjearvo kuitenkin 45 dB.

Saman pykälän 2 momentin mukaan loma-asumiseen käytettävillä alueilla, leirintäalueilla, taajamien ulkopuolella olevilla virkistysalueilla ja luonnonsuojelualueilla on ohjeena, että melutaso ei saa ylittää päiväohjearvoa 45 dB eikä yöohjearvoa 40 dB. Loma-asumiseen käytettävillä alueilla taajamassa voidaan kuitenkin soveltaa 1 momentissa mainittuja ohjearvoja.

Asiassa saatu selvitys

Luvan hakija on saanut ympäristöluvan kallion louhintaan ja murskaamiseen sekä maankaatopaikkatoimintaan Nurmijärven Raalan kylässä tilalle 543-412-2-322. Ympäristölupa koskee 260 000 m³ktr (noin 702 000 tonnia) kalliokiiviaineksen ottoa ja murskausta sekä maankaatopaikkatoimintaa, jolle saa ottaa vastaan loppusijoitettavaksi ja kierrätettäväksi pilaantumattomia maa- ja kiiviaineksia vuodessa enintään 49 000 tonnia. Maankaatopaikan kokonaistäyttötilavuus saa olla enintään 539 000 m³ktr. Kiinteistön kokonaispinta-ala on noin 14,8 hehtaaria. Kaikki ottamistoimintaan sisältyvät toiminnot sijoittuvat noin 8,7 hehtaarin suuruiselle alueelle ja varsinainen ottoalue, jolla louhinta tapahtuu, on noin 4,5 hehtaaria. Alueella ei ole aikaisempaa ottamistoimintaa. Otto-toiminta aiheuttaisi arkisin keskimäärin noin 15–20 raskaan ajoneuvon käyntiä ottamisalueelle vuorokaudessa. Liikenne kulkee Rantakulmantien kautta. Maankaatopaikalle suuntautuva liikenne on arvioitu olevan noin 1500–2500 kuormaa vuodessa.

Alueella ei ole voimassa asemakaavaa tai oikeusvaikutteista yleiskaavaa. Suunnittelualueella on Nurmijärven kunnan oikeusvaikutukseton yleiskaava

vuodelta 1989, jossa suunnittelualue on merkitty maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M2). Suunnittelualueesta itään on Vantaanjoen oikeusvaikutteinen osayleiskaava-alue. Ottamisa-alueeseen rajoittuu asutusalue (AO erillispientalojen alue, jolle saa rakentaa pysyvää asutusta ja asumista häiritsemättömää työpaikkatoimintaa) sekä maa- ja metsätalousvaltaista aluetta (M). Suunnittelualueen tieyhteyden pohjoispuolinen alue on kaavassa merkitty maisemallisesti arvokkaaksi peltoalueeksi (MA).

Lähimmät asuinrakennukset (2 kpl) sijaitsevat ottoalueen koillispuolella noin 300 metrin etäisyydellä. Ottoalueen itäpuolella noin 300–700 metrin etäisyydellä on useampia asuinrakennuksia. Joitakin lomarakennuksia sijaitsee noin 500–700 metrin etäisyydellä ottoalueesta.

Suunnittelualue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Ottoalueelle on asennettu kaksi pohjavesiputkea talvella 2014. Toinen sijaitsee ottamisa-alueen eteläosassa ja toinen ottoalueen keskiosan painanteen itäosassa. Pohjaveden pinta oli 8.4.2014 tasolla noin +82,6 m eteläosan putkessa ja tasolla noin +85,3 m painanteen itäosan putkessa.

Ottoalueen koillispuolella luvanhakijan kiinteistöllä on porakaivo, joka sijaitsee noin 200 metrin etäisyydellä ottoalueen reunalta. Porakaivo on rakennettu entisen lähteen kohdalle. Kaivoa käyttää noin 300 metrin etäisyydellä oleva yksityistalous, jolla on oikeus käyttää tietä ja sen päässä olevaa kaivoa. Porakaivosta on otettu näyte 18.3.2014 ja vesi on hyvälaatuista talousvettä. Lupahakemuksen liitteenä on esitetty lähikaivojen kaivokortit.

Suunnittelualue sijaitsee Vantaanjoen valuma-alueella noin 500 metrin etäisyydellä joesta. Vantaanjoen Natura-alue (FI0100104) on noin 4,5 kilometrin etäisyydellä suunnittelualueesta ja ottamisa-alueen pintavesien purkupaikasta. Vesien purkupisteestä jokea noin 100 metriä alaspäin sijaitsee Huhmarinkoski, johon on tehty kunnostamistoimenpiteitä 1990-luvun lopussa kalaston, erityisesti äärimmäisen uhanalaisen meritaimenen, luonnonlisäntymisen parantamiseksi. Joessa esiintyy myös luontodirektiivissä mainittu vuollejokisimpukka.

Suunnittelualueen länsipuolella sijaitsevalla kiinteistöllä 543-412-2-323 on havaittu viitasammakoita.

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksen 17.3.2015 mukaan hankkeeseen ei sovelleta ympäristövaikutusten arviointimenettelyä.

Alueelle on tehty hakemuksen liitteenä oleva meluselvitys melumallinuksineen 2.5.2014, jota on täydennetty 19.8.2014 ja 3.2.2016 (mallinnuksissa myös kiviaineskuljetukset) sekä 10.3.2016.

Meluselvityksessä 3.2.2016 on oletettu, että jos vuorokaudessa 20 raskasta ajoneuvoa jakautuu Rantakulmantiellä puolet pohjoisen suuntaan ja puolet etelään, kiviainesliikenteen aiheuttama lisäys Rantakulmantien melutasoon on noin 1 dB.

Meluselvityksen täydennyksessä 10.3.2016 on mallinnettu melutilannetta kahdella eri meluvallivaihtoehdolla: kun ottoalueen koillisen puoleiselle reunalle on rakennettu 6-9 metriä korkea meluvalli (kuva 1) ja kun asuinrakennusten

lähelle on rakennettu 8 metriä korkea meluvalli (kuva 2). Yhteenvedo ja johtopäätökset -kohdassa on muun muassa todettu, että kuvan 1 tilanteessa louhinnan ja murskauksen aiheuttama päivääjan keskiäänitaso on meluvallilla suojattujen lähimpien asuintalojen kohdalla noin 45 dB. Lähimmän loma-asunnoksi merkityn rakennuksen kohdalla melutaso on noin 46 dB. Selvitys kuvaa vallitsevaa tilannetta viimeisen kolmanneksen ajan louhinnasta, jolloin louhinta on edennyt kallion lakialueen yli ja jatkuu ottoalueen reunaan. Toiminnan melun ei arvioida olevan impulssimaista, koska koillis- ja länsipuolen asuintaloihin nähden impulssimaista melua tuottavat lähteet sijaitsevat rintauksen takana ja jäävät osittain louhinnasta syntyvän leikkauksen suojaan.

Maa-ainesten ottosuunnitelmassa 28.4.2014 on esitetty pintavesien tarkkailusuunnitelma, jossa on esitetty, että pintavesinäytteestä tutkitaan kerran vuodessa väriluku, sameus, kiintoaine, pH, sähköjohtavuus, happipitoisuus, COD_{Mn}, kokonaistyyppi, nitraattityppi ja nitriittityppi. Joka kolmas vuosi tutkitaan lisäksi kloridi, sulfaatti ja öljyhiilivetyjakeet (C₁₀-C₂₀, C₂₁-C₄₀ ja C₁₀-C₄₀).

Ympäristölautakunnan asiakirjoihin ei ole liitetty kalatalousviranomaisen lausuntoa.

Oikeudellinen arviointi

Selvityksen arviointi

Mallinnuksessa ei ole arvioitu melutilannetta toiminnan alkuvaiheessa, eikä siitä ilmene, onko murskeen lastauksesta ja kuljettamisesta ottoalueella aiheutuvaa melua huomioitu. Maankaatopaikkakuljetusten ja maankaatopaikkatoiminnan muutoin aiheuttamaa melua ei ole lainkaan mallinnettu.

MURAUS-asetuksen 3 §:n 2 momentin perusteella 300 metrin vähimmäisetäisyys lasketaan melua tai pölyä aiheuttavasta toiminnasta, tässä tapauksessa ottoalueen rajasta, jonne louheen irrotus poraamalla ulottuu asumiseen tai loma-asumiseen käytettävään rakennukseen tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevaan oleskeluun tarkoitettuun piha-alueeseen. Asiassa saadun selvityksen perusteella ei voida varmuudella arvioida, onko lähimpien asuinrakennusten tai loma-asuntojen oleskelupihojen etäisyys ottoalueen rajasta vähintään 300 metriä. Tämän vuoksi hakemusta on tarpeen täydentää selvityksellä siitä, että edellä tarkoitetut vähimmäisetäisyydet toteutuvat.

Maa-ainesten ottosuunnitelmassa esitetystä pintavesien tarkkailusuunnitelmasta ei ilmene, onko siinä ja missä määrin otettu huomioon maankaatopaikan pintavesivaikutukset. Näin ollen ei ole mahdollista arvioida tarkkailusuunnitelman riittävyyttä tältä osin.

Suunnitellun toiminnan mahdolliset vaikutukset Vantaanjoen kalastoon ja vaikutuksista esitetyt ristiriitaiset käsitykset olisivat edellyttäneet, että lupahakemuksesta olisi pyydetty kalatalousviranomaisen lausunto. Asiakirjoista saatavan selvityksen perusteella tällaista lausuntoa ei ole pyydetty. Hallinto-oikeus on pyytänyt kalatalousviranomaiselta vastinetta valitusten johdosta, mutta kalatalousviranomainen ei ole vastannut vastinepyyntöön. Tämän vuoksi puute ei ole korjaantunut hallinto-oikeuskäsittelyssä.

Johtopäätös

Edellä esitetyn perusteella hallinto-oikeus katsoo, että suunnitellun hankkeen luvanmyöntämisedellytyksiä ei voida riittävällä varmuudella arvioida asiassa esitetyn selvityksen perusteella. Tämän vuoksi hallinto-oikeus kumoo Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan päätöksen ja palauttaa asian ympäristölautakunnalle uutta käsittelyä varten. Uudessa käsittelyssä ympäristölautakunnan on varattava hakijalle, mikäli tämä haluaa hakemustaan jatkaa, tilaisuus täydentää hakemustaan ainakin:

- Uudella meluselvityksellä, jossa on otettu huomioon kaikki hankealueen toiminnot (louhinta, murskaus, rikotus, maankaatopaikkatoiminta, lastaus ja kuljetukset alueella) sekä alueelle tuleva ja alueelta lähtevä kiviaineskuljetuksista ja maankaatopaikkakuljetuksista aiheutuva liikenne. Melutilanne tulee selvittää erikseen myös toiminnan alkuvaiheen tilanteesta;
- Selvityksellä MURAU-asetuksen 3 §:n 2 momentin mukaisten vähimmäisetäisyyksien toteutumisesta ja
- Tarkennetulla pintavesien tarkkailusuunnitelmalla, jossa on otettu huomioon sekä maa-ainesten ottotoiminta että maankaatopaikkatoiminta.

Lisäselvityksen saatuaan ympäristölautakunnan on kuulutettava asia uudelleen ja pyydettävä lausunto kalatalousviranomaiselta ja tarvittaessa muilta viranomaisilta, minkä jälkeen lautakunta ratkaisee asian kokonaan uudelleen.

5. Oikeudenkäyntikuluvaatimukset

Hallintolainkäyttölain 74 §:n 1 momentin mukaan asianosainen on velvollinen korvaamaan toisen asianosaisen oikeudenkäyntikulut kokonaan tai osaksi, jos erityisesti asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen on kohtuutonta, että tämä joutuu pitämään oikeudenkäyntikulunsa vahinkonaan. Mitä tässä pykälässä ja 75 §:ssä säädetään asianosaisesta, voidaan soveltaa myös päätöksen tehneeseen hallintoviranomaiseen.

Viranomaisen päätös on puutteellisten selvitysten takia kumottu ja palautettu uudelleen käsiteltäväksi. Tämä johtuu kuitenkin siitä, että hallinto-oikeus on arvioinut selvitysten riittävyyttä toisin kuin lupaviranomainen. Asian laatu ja hallinto-oikeuden ratkaisun perustelut huomioon ottaen ei ole kohtuutonta, että muutoksenhakijat ja luvanhakija joutuvat pitämään oikeudenkäyntikulunsa vahinkonaan.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut

Julkipano

Päätös on annettu julkipanon jälkeen.

Päätöksestä ilmoittaminen

Nurmijärven ja Tuusulan kunnanhallitusten on viipymättä ilmoitettava tästä päätöksestä kuntien ilmoitustaululla.

Muutoksenhaku

Ympäristönsuojelulain 190 §:n 1 momentin mukaan tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää hallintolainkäyttölain 13 §:n 2 momentin perusteella valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen antopäivästä eli viimeistään 18.4.2019.

Valitusosoitus on liitteenä HallJp (01.18).

